

در گفت‌وگوی ولی‌الله سیف با «ایران» بررسی شد

نقشه‌راه برون‌رفت صنعت پتروشیمی از چالش‌های ارزی

سهیلا نوری-روزنامه‌نگار/ صنعت پتروشیمی ایران با برخورداری از مزیت‌های کم‌نظیر در تولید و ارزآوری، امروز بیش از هر زمان دیگری ظرفیت قرار گرفتن در مرکز تحولات اقتصادی کشور را دارد. این در حالی است که ارزآورترین بخش تولیدی کشور همچنان درگیر چالش‌های ریشه‌داری است که «ولی‌الله سیف» استاد دانشگاه و رئیس اسبق بانک مرکزی، تنها راه بازگشت ثبات، تقویت سرمایه‌گذاری و حفظ رقابت‌پذیری جهانی این صنعت را حرکت فوری و هدفمند به سوی نظام ارزی شناور و مدیریت‌شده و همچنین پرهیز از مداخلات دستوری می‌داند؛ مسیری که به اعتقاد او، مزیت‌های واقعی پتروشیمی ایران را در اقتصاد منطقه‌ای و جهانی دوباره فعال خواهد کرد. در گفت‌وگوی پیش‌رو، راهکارهای بهره‌گیری از سیاست‌های نوین ارزی و تقویت جایگاه بین‌المللی این صنعت مورد واکاوی قرار گرفت.

سهولت بیشتری همراه است ولی جذب منابع از داخل و خارج با مشکلات جدی‌تری مواجه خواهد بود.

تأثیر نوسانات ارزی

■ نوسانات نرخ ارز و سیاست‌های مرتبط با آن، چه تأثیری بر «توان برنامه‌ریزی بلندمدت» و «جذابیت سرمایه‌گذاری» در این صنعت گذاشته است؟

فعالیت‌های اقتصادی بویژه انجام سرمایه‌گذاری نیازمند قابلیت پیش‌بینی در یک افق نسبتاً بلند مدت است. سیاست‌های ارزی خلق الساعه و پرنوسان باعث می‌شود پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد تضعیف شود و ریسک بالایی را به سرمایه‌گذاران تحمیل کند. بنابراین، ایجاد آرامش و ثبات در بازار ارز و جلوگیری از نوسانات شوک‌آور منجر به کاهش ریسک شده، زمینه مناسبی برای جلب اعتماد سرمایه‌گذاران فراهم کرده و زمینه رشد سرمایه‌گذاری را بوجود می‌آورد.

متأسفانه در گذشته به کرات شاهد سیاست‌های مبتنی بر سرکوب نرخ ارز بوده‌ایم که باعث شده است اقتصاد کشور هر از چند گاهی دچار شوک و نوسانات شدید غیرقابل پیش‌بینی برای فعالین اقتصادی شود. تصور می‌کنم اگر از تجربیات گذشته درس گرفته و برای اهداف کوتاه مدت از اقداماتی که منجر به سرکوب نرخ ارز می‌شود، اجتناب کنیم و اجازه بدهیم نرخ ارز در بازار با نرخ تعادلی و قابل قبول آن فاصله‌ای نداشته باشد، در آینده نوسانات کمتری را در اقتصاد شاهد

عمده چالش‌ها

■ با توجه به تجربه شما، اگر به عمده‌ترین چالش‌های پیش روی صنعت پتروشیمی در حوزه «تأمین مالی» و «مدیریت ارز» نگاه کنیم، کدام یک از این چالش‌ها، زیرساختی و راهبردی هستند و چرا؟ ویژگی مهم صنعت پتروشیمی در ایران، مزیت نسبی بالای آن است که شرایطی را بوجود آورده تا ایران به راحتی بتواند در سطح بین‌المللی رقابت کند و در بازارها نفوذ و حضور داشته باشد.

با این وجود، منابع سرمایه‌ای و مالی مانند هر کالای دیگری که دچار قیمت‌گذاری دستوری می‌شود، به دلیل سرکوب قیمت آن (نرخ سود پایین‌تر از تورم) کمیاب است و در حقیقت منابع مالی و سرمایه‌ای به دلیل این نقیصه، تخصیص بهینه پیدا نمی‌کند و لذا به نظرم این موضوع چالشی‌ترین بخش از فعالیت‌های صنعت پتروشیمی را به خود اختصاص می‌دهد.

در شرایط حاضر که به دلیل مسائل بین‌المللی در تأمین منابع ارزی برای اقتصاد کشور با محدودیت‌هایی مواجه هستیم، بنا بر ماهیت ارزآوری بالای این فعالیت طبیعتاً تأمین نیازهای ارزی آن باید از اولویت بالاتری برخوردار باشد. بدیهی است در شرایط عادی و آزادسازی نرخ ارز موضوع کاملاً متفاوت بوده و موقعیت بازار و مکانیزم عرضه و تقاضا ملاک تخصیص خواهد بود.

به صورت خلاصه می‌توان نتیجه‌گیری کرد که تأمین ارز مورد نیاز این صنایع با توجه به تقاضای بازار بین‌المللی به محصولات آن با

